

Proxecto documental: **Axencia literaria**

Proposta de Mª Teresa Leis Rey

Este proxecto deseñouse para o IES Manuel García Barros de A Estrada (Pontevedra). Neste centro non hai tradición de traballar por proxectos, polo que planificamos unha proposta que será levada ás aulas de 4º de ESO só na materia de Lingua Castelá e Literatura: con ela pretendemos dar a coñecer e ir extendendo esta forma de traballo entre os restantes membros do claustro, nun intento de que o próximo curso se poidan desenvolver outros proxectos deste tipo xa de forma interdisciplinar.

Os **contidos** deste proxecto corresponden, como xa dixemos, á materia de Lingua Castelá e Literatura de 4º de ESO: a literatura española do século XIX (Romanticismo e Realismo) e a tipoloxía de textos diversos (**narrativos**: carta; **expositivos**: currículum vitae; **descriptivos**, **argumentativos**: textos literarios e linguaxe publicitario...); tamén nos ocuparemos de que tanto os textos redactados e a exposición oral respondan a uns criterios de corrección adecuados.

Son varias as **competencias clave** que se desenvolverán:

- A. Comunicación na lingua materna.
- B. Conciencia e expresión culturais.
- C. Aprender a aprender.
- D. Competencia dixital.
- E. Competencias sociais e cívicas.
- F. En menor medida, o sentido de iniciativa e o espírito de empresa.

Os **criterios de avaliación** atenderán, por unha banda, a calidade dos diferentes obxectos que deben crear (unha antoloxía de textos, un blog, un anuncio publicitario e unha presentación do proxecto nunha feira do libro e a edición, a Feira de Alcalá de Henares) e, por outra, o progreso dos alumnos no traballo colaborativo, observando —entre outras cousas—, a súa implicación, o seu grao de responsabilidade ou a forma en que asumen as tarefas.

Os alumnos crearán unha axencia literaria que deberá presentar a unha serie de autores (e os seus textos) na Feira Internacional de Alcalá de Henares, que se celebrará nos días 25 e 26 de maio de 2015.

Este proxecto desenvolverase durante oito sesións ao longo do catro semanas (dúas sesións por semana) do segundo trimestre de curso. Para iso utilizarase a biblioteca do instituto, xa que dispón de sete computadores e material impreso variado: obras de consulta, exemplares das obras propostas para seren seleccionadas, bibliografía de apoio, etc.

A organización da Feira Internacional de Alcalá de Henares remitirá un correo electrónico que recibirán todos os alumnos de 4º de ESO: nel invitaraos a participar como axencia literaria

de recoñecido prestixio polo seu labor na representación e divulgación dos autores españoles decimonónicos.

Para levar a cabo este traballo, os alumnos terán que:

1. Investigar que é unha axencia literaria.
2. Poñer nome a dita axencia e deseñar o seu logo.
3. Distribuír entre os participantes os roles de autor/es, editor/es, axente/s literario/s dos autores e publicistas. Redactar a acta da reunión na que se acordou o rol que desempeñará cada alumno.
4. Deseñar un blog no que se recollan as diversas actividades da axencia: nel aparecerán o organigrama, os autores vencellados, diversos enlaces de interese, enlaces con novas culturais...
5. Elaborar os currícula vitae dos autores: por exemplo Gustavo Adolfo Bécquer, Rosalía de Castro, Mariano José de Larra, José de Zorrilla, Emilio Pérez Galdós, Emilia Pardo Bazán, Leopoldo Alas *Clarín*...
6. Redactar as cartas que os propios autores escriben aos seus representantes ou á propia axencia mostrando o seu interese por participar na Feira de Alcalá de Henares.
7. Seleccionar os textos máis representativos de cada autor, que conformarán a antoloxía que a axencia entregará na Feira a outras axencias que desexen mercar os dereitos de tradución.
8. Elaborar un produto sobre algunha das obras destacadas: un tráiler, unha tira de viñetas, un anuncio promocional...
9. Deseño do *stand* da axencia na Feira.
10. Deseño do folleto de presentación da axencia e do seu anuncio publicitario.
11. Discurso de presentación da axencia e dos seus servizos no foro de actos da Feira.

Ao final do proceso, e como parte do mesmo, reuniremos aos alumnos dos tres grupos de 4º de ESO na biblioteca do centro: cada grupo mostrará o blog, o anuncio publicitario e o discurso que creou, e que representarán cadansúa axencia literaria na Feira de Alcalá.

Nas páxinas recollemos varias táboas nas que se describen máis pormenorizadamente as partes.

TAREFAS	CONTIDOS	COMPETENCIAS CLAVE ¹ / RESPONSABLE	CRITERIOS DE AVALIACIÓN
1. Investigar que é unha axencia literaria.	✓ Manexo de buscadores para escoller as páxinas de internet coa información máis fiable. ✓ Comprensión e síntese da información recollida.	A, C, D, E Todo o grupo	● Entender instrucións e normas dadas oralmente; extraer ideas xerais e informacións específicas de textos escritos. ● Consultar tutoriais sobre a busca eficaz na rede. ● Recoñecer os criterios de fiabilidade dos textos en internet. ● Mellorar a eficacia na busca de información na rede.
2. Poñer nome a dita axencia. Deseñar o seu logo.	✓ Valoración da función, importancia e pertinencia das palabras, así como o seu uso correcto segundo as normas ortográficas. ✓ Busca de imaxes de marca valorando a súa repercusión comunicativa.	B, F Nome: todo o grupo Logo: publicistas	● Comprender a importancia dos nomes e dos logos nas marcas. ● Mostrar a creatividade no uso da lingua e das imaxes corporativas.
3. Distribuír os roles de autor/es, editor/es, axente/s literario/s dos autores e publicistas.	✓ Comprensión das diferentes tarefas dentro dunha empresa. ✓ Comprensión e aplicación das características textuais da acta.	F Todo o grupo, salvo a acta (axentes literarios)	● Asumir e responsabilizarse das tarefas outorgadas. ● Valorar o traballo cooperativo: participar activamente no grupo. ● Redacción correcta da acta de constitución da axencia: debe responder ás esixencias do tipo concreto de texto, e utilizarse adecuada e correctamente a lingua, coidando a ortografía e os aspectos cohesivos.

4. Diseñar un blog no que se recollan as diversas actividades da axencia: organigrama, autores vencellados, enlaces de interese, novas culturais...	✓ Análise de diferentes blogues de carácter cultural. Valoración e aproveitamento das características aplicables ao deseño propio. ✓ Consulta frecuente de xornais dixitais, blogues e páxinas web que ofrezan informacións culturais relevantes. ✓ Consulta de páxinas web, enciclopedias, manuais e tratados que recollan información sobre a biografía dos autores e o contexto histórico-cultural, datos que serán reflectidos no blogue como se fosen noticias recentes. ✓ Uso con certa autonomía dos dicionarios e dos correctores ortográficos dos procesadores de texto. ✓ Coñecemento dos dereitos de autor sobre as imaxes na rede.	D, A, B, E Axentes literarios	● Diseñar un blog coidando tanto o aspecto estético como a distribución dos contidos nos apartados. ● Responsabilizarse de manter actualizado o blog con datos de actualidade e/ou históricos presentados como novas reais. ● Asumir as tarefas que lle foron asignadas individual e grupalmente en canto á busca de información, a súa síntese e a súa reelaboración.
5. Elaborar os currícula vitae dos autores: Bécquer, Rosalía de Castro, Larra, Zorrilla, Galdós, Pardo Bazán, "Clarín"...	✓ Utilización con certa autonomía da biblioteca do centro (física e na rede), das da contorna e das bibliotecas virtuais. ✓ Busca, comprensión, síntese e reelaboración das informacións relevantes sobre a vida dos autores escollidos, comprendendo as súas biografías no contexto histórico que lles tocou vivir. ✓ Comprensión e aplicación das características do currículum vitae. ✓ Redacción correcta e adecuada dun currículum vitae que recolla os aspectos relevantes da biografía de cada un dos autores seleccionados.	A, C, B Autores	● Redactar correctamente un currículum vitae, respectando a súa estrutura; a información mostrada debe respectar a biografía real do escritor.

6. Redactar as cartas que os propios autores escribirán aos seus representantes ou á propia axencia mostrando o seu interese por participar na Feira de Alcalá de Henares. Redactar tamén cartas que se poidan intercambiar entre eles.	✓ Coñecemento dos diferentes rexistros e dos factores que inciden no uso da lingua nos distintos ámbitos sociais; valoración da importancia de usar o rexistro adecuado dacordo coas circunstancias da situación comunicativa. ✓ Comprensión das características da carta formal, da informal e do correo electrónico. ✓ Redactar con adecuación, coherencia e cohesión as cartas ou correos electrónicos que os propios autores escribirían.	A, B Autores	● Redactar correcta, adecuada e coherentemente varias cartas e/ou correos electrónicos, que os autores enviarán á axencia e se intercambiarán entre eles.
7. Seleccionar os textos máis representativos de cada autor, que conformarán a antoloxía que a axencia entregará na Feira a outras axencias que desexen mercar os dereitos de tradución.	✓ Desenvolvemento da autonomía lectora e aprecio pola literatura como fonte de pracer e de coñecemento. ✓ Valoración dos textos claves da literatura española, da súa importancia e repercusión na nosa tradición cultural. ✓ Coñecemento da diversidade lingüística de España (linguas e dialectos) e da situación actual do español no mundo. ✓ Coñecemento dos diferentes xéneros literarios e das súas características.	B, A Axentes literarios	● Desenvolver argumentos na defensa das ideas propias, que manifesten a preferencia por un texto, con criterios baseados en conceptos propiamente literarios e/ou os gustos persoais. ● Seleccionar os textos máis relevantes da literatura española do século XIX.
8. Elaborar un produto sobre algunha das obras destacadas: un tráiler, unha tira de viñetas, un rap...	✓ Busca de diversos exemplos de produtos artísticos. ✓ Comprensión das diferentes linguaxes artísticas. ✓ Coñecemento dos recursos expresivos utilizados en cada un dos medios consultados. ✓ Creación dun ou varios produtos sobre un ou varios textos.	A, B, D Publicistas	● Valorar a creatividade e adecuación dos medios expresivos para transmitir a mensaxe. ● Valorar a calidade e relevancia do produto. ● Recoñecer e valorar a integración dos membros no grupo e a súa participación para acadar o obxectivo.

9. Deseño do <i>stand</i> da axencia na Feira.	✓ Consulta de diversas imaxes sobre <i>stands</i> de feiras culturais. ✓ Elaboración dun texto descritivo coas instrucións para montar dito <i>stand</i>. ✓ Coñecemento dos sentimentos vencellados á cor e ás formas, así como do seu uso.	F, A	● Valorar a eficacia expresiva na descrición do espazo.
		Publicistas	
10. Deseño do folleto de presentación da axencia e do seu anuncio publicitario.	✓ Busca de exemplos de folletos. ✓ Consulta de diferentes anuncios publicitarios en diversos soportes, recoñecendo a súa linguaxe expresiva (tanto verbal como icónica). ✓ Coñecemento básico da linguaxe publicitaria. ✓ Deseño e elaboración do folleto da axencia. ✓ Deseño e elaboración do anuncio publicitario: os alumnos poderán escoller entre anuncio radiofónico, en prensa escrita, prensa dixital ou audiovisual.	A, D, E	● Valorar os produtos realizados, tanto pola súa corrección como pola súa utilidade para mostrar os aspectos salientables da empresa, a axencia literaria.
		Publicistas	
11. Discurso de presentación da axencia e dos seus servizos no foro de actos da Feira.	✓ Coñecemento das características propias da lingua oral. ✓ Coñecemento dos recursos da linguaxe non verbal e da súa adecuación en diversos ámbitos. ✓ Coñecemento dos aspectos paralingüísticos da lingua: acento, entoación, xestualidade... ✓ Busca de información sobre discursos orais e valoración da súa capacidade expresiva. ✓ Redacción dun discurso para o foro de asistentes á Feira de Alcalá de Henares. ✓ Lectura do discurso na propia Feira.	A, E, B	● Utilizar nunha exposición oral os recursos lingüísticos e non lingüísticos con corrección e adecuación.
		Axentes literarios	

ⁱ1. As referencias das **competencias clave** responden á seguinte codificación: (A) comunicación na lingua materna; (B) conciencia e expresión culturais; (C) aprender a aprender; (D) competencia dixital; (E) competencias sociais e cívicas; e (F) o sentido de iniciativa e o espírito de empresa. En cada cela, debaixo das competencias, explicitase quen desenvolverá as tarefas: **todo o grupo, publicistas, axentes literarios** ou **autores**.